

DISKRIMINERINGSNEMNDA

Offentlig versjon

Sak 20/175

A

mot

Trøndelag politidistrikt

Vedtak og uttalelse av 13. april 2021 fra Diskrimineringsnemnda, sammensatt av følgende medlemmer:

Ivar Danielsen (nemndleder)

Ingvild Mestad

Jens Kristian Johansen

Postadresse
Diskrimineringsnemnda
Postboks 208 Sentrum
5804 Bergen

Telefon
(+47) 90933125

E-post
post@diskrimineringsnemnda.no

Hjemmeside
www.diskrimineringsnemnda.no

Saken gjelder spørsmål om et politidistrikt handler i strid med forbudet mot diskriminering på grunn av etnisitet, ved at klageren blir stoppet for kontroll oftere enn befolkningen for øvrig når han er ute og kjører bil (1), politidistriktet unnlater å loggføre gjennomførte kontroller (2), og ved politiets registrering og behandling av personopplysninger i etterretningsregistret (3).

Saken gjelder også spørsmål om politidistriktet handler i strid med forbudet mot trakassering (4), og unnlater å oppfylle lovens plikt til å forebygge og søke å hindre trakassering (5).

Bakgrunn for saken

A ble født i [år] i [land]. Han kom til Norge som treåring og har siden bodd i Trondheim. A mener at han blir påfallende ofte stoppet og kontrollert av politiet når han er ute og kjører bil. I perioden 2015 – juli 2020 ble han stoppet i kontroll ti ganger.

I september 2019 anmeldte A aktuelle tjenestepersoner og Trøndelag politidistrikt med påstand om diskriminering, forskjellsbehandling og trakassering i perioden februar 2015 – august 2019. Spesialenheten for politisaker henla saken da det ikke ble funnet rimelig grunn til å undersøke om det forelå straffbare forhold. A påklaget avgjørelsen til Riksadvokaten, som ikke tok klagen til følge. Riksadvokaten bemerket imidlertid at anmeldelsen gjaldt strukturelle forhold vedrørende hvordan politi og påtalemyndighet utøver sin myndighet, og støttet følgelig at saken ble sendt tilbake til politidistriktet for administrativ oppfølging der.

A har levert flere klager på politidistriktet og anmeldt flere forhold i tiden etter. Den 1. juni 2020 klaget A saken inn for Diskrimineringsnemnda.

Etter vanlig saksforberedelse ble saken behandlet i nemndas møte 18. mars 2021. Møtet ble holdt som videokonferanse. I behandlingen deltok Ivar Danielsen, Ingvild Mestad og Jens Kristian Johansen. Sekretariatet var representert ved Ingelin Gammersvik, Silje Vevle Nordtvedt og Birthe Lill Christiansen.

Partenes syn på saken

A har i hovedsak anført:

Trøndelag politidistrikt bryter likestillings- og diskrimineringslovens forbud mot diskriminering og trakassering på grunn av etnisitet.

A blir forfulgt, stoppet og kontrollert i politikontroll påfallende ofte i forhold til det som er vanlig i befolkningen for øvrig. Siden 2015 har dette skjedd ti ganger. [Ansatt i politiet] har uttalt at det ikke er noen opplysninger i politiets registre

som kan forklare hvorfor A skulle kontrolleres hyppigere enn andre. Han erkjenner at A har vært utsatt for nedverdiggende behandling og at forskjellsbehandling har funnet sted.

Begrunnelsene som politiet har oppgitt i forbindelse med kontrollene holder ikke mål. Et påfallende fellestrekk ved alle kontrollene er at A aldri har mottatt noen korreks etter å ha blitt kontrollert, hverken for fart, rus eller annen overtredelse. Likevel har politiet funnet grunn til å stoppe ham gjentatte ganger, noe de igjen og igjen forklarer med «tilfeldigheter». A har flere vitner som kan bekrefte at han blir stoppet påfallende ofte i forhold til dem. Av en stor vennegjeng fra barndommen er A den eneste med mørk hudfarge, og den eneste som blir utsatt for politikontroll.

A viser til at flertallet av kontrollene ikke er loggført av politiet, noe som neppe er tilfeldig. Dette er noe politiet bevisst unnlater, fordi det i ettertid blir vanskeligere for den kontrollerte å påvise at det ikke var grunnlag for kontrollen dersom hendelsen ikke fremgår av logg. Manglende notoritet er i strid med politiets plikter.

I [dato] hadde [navn på avis] en sak der A sto frem med navn og bilde under overskriften [overskrift]. Saken førte til at et «troverdig» vitne gjenkjente ham og bilen hans, og anklaget ham for å være involvert i en narkotikasak. Politiet registrerte meldingen i etterretningsregistret. Måten politiet har innrettet seg på kan føre til at uskyldige personer havner i deres søkelys. Politiets registrering og behandling av personopplysninger er indirekte diskriminerende.

Politiet bryter lovens forbud mot trakassering og opptrer i strid med plikten til å forebygge og søke å hindre trakassering. Behandlingen av A overskrider terskelen for trakassering, og må betegnes som psykisk vold. Polititjenestepersoner fra kontrollene er generelt motvillige til å opplyse om navn og tjenestenummer, og svarer generelt og i vage vendinger når A ber om å få opplyst hvilken hjemmel politiet har for å stoppe ham. Det blir heller ikke opplyst om klageadgang og andre rettigheter den som kontrolleres har. Dessuten er han ilagt ulovlige pålegg om å ikke filme hendelsene eller ta bilde av tjenestebevis med tjenestenummer. Han har opplevd å bli fysisk innesperret av politibil, å få bildøren revet opp uten varsel og samtykke, at kontrollgjenstander føres inn i munnen ved implisitt tvang, og at politiet bevisst oppgir uriktig begrunnelse ved kontroll. Kontroll og ovennevnte hendelser har funnet sted i offentlighet og i vitners påsyn, noe som øker graden av ydmykelse.

Tjenestepersonene er heller ikke interessert i å høre om As erfaringer med gjentatte kontroller, og hvilken påkjenning disse utgjør for ham. Det første politiet må gjøre er å identifisere problemet og kartlegge dets omfang, dernest skaffe oversikt over anførte diskriminerende handlinger og utrede hva som har skjedd i det enkelte tilfellet. For det tredje må politiet ha, og faktisk følge,

retningslinjer og rutiner for forebygging av diskriminering og trakassering, og endelig, evaluere effekt av tidligere eller eksisterende tiltak. Her er det mangler ved politiets arbeid i alle ledd.

For saker med påstand om diskriminering gjelder regelen om delt bevisbyrde, hvilket betyr at det er tilstrekkelig med en presumsjon for at diskriminering har funnet sted. I denne saken er det i aller høyeste grad sannsynlig at A har blitt og blir diskriminert og trakassert.

Trøndelag politidistrikt har i hovedsak anført:

Politidistriktet utsetter ikke A for diskriminering eller trakassering på grunn av etnisitet.

Ikke alle kontroller i trafikken loggføres og det er derfor vanskelig å ettergå påstandene om diskriminering. Trøndelag politidistrikt betviler likevel ikke at kontrollene det vises til har funnet sted.

Påstanden om diskriminering er også vurdert av Spesialenheten for politisaker i forbindelse med anmeldelsen av Trøndelag politidistrikt. Spesialenheten fant ikke rimelig grunn til å etterforske, da det ikke ble ansett sannsynlig at tjenestepersonene som har stanset A har opptrådt på et vis som kan lede til straffansvar. Trøndelag politidistrikt slutter seg til de vurderingen som er gjort av Spesialenheten og Riksadvokaten i den forbindelse. Kontrollene er gjennomført i henhold til gjeldende rett og instruks, og kan begrunnes med As adferd i trafikken, kjøring på natt og etterretningsopplysninger i politiets registre.

Politiets hjemmel for å stoppe bilførere er vegtrafikkloven § 10, en bestemmelse som gir politiet vid stansingshjemmel. Det er ikke krav til mistanke om straffbare forhold, og kontroll trenger ikke ha en forutgående årsak eller vurdering. At A har blitt stoppet av politiet er tilfeldig. Ingen skal kontrolleres utelukkende på bakgrunn av etnisitet, men det er uansett slik at kontroller fra tid til annen er mer utbredt i visse miljøer og mot personer som har et mer fremmedartet utseende enn norske borgere flest. Dessuten er unge menn overrepresentert i forhold til trafikkforseelser og vinningsforhold, forhold som oftest skjer på kvelds- og nattestid. A er altså ikke blitt kontrollert oftere bare på grunn av sin etnisitet, men etter en helhetsvurdering av omstendighetene for øvrig. Politiet understreker i den forbindelse at alle skal behandles med høflighet og respekt, og at det er nulltoleranse for diskriminering i politiet.

Bakgrunnen for at akkurat A har blitt stoppet, er altså – i de tilfellene som har latt seg kontrollere i logg eller ved samtaler med de aktuelle polititjenestepersonene – at han av en grunn har pådratt seg politiets oppmerksomhet. Kontroll 5. mai 2020 hadde bakgrunn i treff på bilen i politiets registre, en melding i etterretningsregistrene som nå er slettet.

Tipset som ble ført i politiets etterretningsregister ble etter grundige vurderinger ansett å være pålitelig. A er imidlertid sjekket ut av denne saken og har ingen rolle i den. Han skal derfor i fremtiden ikke kontrolleres på bakgrunn av dette tipset, og som et ekstra tiltak er det ført inn en merknad i etterretningsregisteret om at han er kontrollert en rekke ganger uten at det har funnet sted noe kriminelt. Det fremgår videre av merknaden at A opplever gjentatte kontroller som belastende, og at han og hans bil ikke skal kontrolleres med mindre det er konkrete forhold ved situasjonen som tilsier det. Trøndelag politidistrikt har vurdert saken opp mot likestillings- og diskrimineringsloven, men finner ikke holdepunkter for at A er indirekte diskriminert ved registreringen av tipset.

A påstår at Trøndelag politidistrikt forsømmer sin plikt til å forebygge diskriminering. Politidistriktet har siden Obiora-saken gjennomført flere tiltak for å forhindre og forebygge trakassering. Det er avholdt dialogmøter med etniske minoriteter, innhentet kompetanse fra andre politidistrikt og fra engelsk politi, samt aktivt rekruttert tjenestepersoner med annen etnisk bakgrunn. Videre blir hver klagesak som kommer inn til politiet behandlet grundig, ved at tjenestepersoner skal forklare seg, og tiltak av disiplinær art vurderes. Noen saker oversendes også til Spesialenheten for politisaker. Det er planlagt videre opplæringstiltak for ledere og tjenestepersoner i 2021.

Trøndelag politidistrikt har videre knyttet til seg Forandringsfabrikken, et nasjonalt forum som holder foredrag i samarbeid med ungdom. På daglig basis, og minst en gang per uke, gjennomføres samtaler med alle trossamfunn for minoriteter. Politiet er også representert i Mangfoldsrådet som har jevnlig møter.

Nemndas vurdering

Nemnda skal vurdere om Trøndelag politidistrikt diskriminerer og/eller trakasserer A ved hyppige politikontroller i trafikken. Tema for nemndas behandling i det følgende er:

- 1) Direkte diskriminering ved hyppige kontroller
- 2) Indirekte diskriminering ved at politiet ikke loggfører kontrollene
- 3) Indirekte diskriminering ved registrering av tips i etterretningsregisteret
- 4) Trakassering
- 5) Manglende overholdelse av plikten til å forebygge og søke å hindre trakassering

Noen rettslige utgangspunkt:

Diskriminering på grunn av etnisitet er forbudt, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 6. Med etnisitet menes blant annet nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge og språk. Diskriminering er en samlebetegnelse på direkte og indirekte forskjellsbehandling.

Med direkte forskjellsbehandling menes at en person behandles dårligere enn andre blir, har blitt eller ville blitt behandlet i en tilsvarende situasjon, på grunn av etnisitet, jf. § 7.

Med indirekte forskjellsbehandling menes enhver tilsynelatende nøytral bestemmelse, betingelse, praksis, handling eller unnlattelse som vil stille personer dårligere enn andre på grunn av etnisitet, jf. § 8.

Loven har følgende bestemmelse om bevisbyrde i § 37: «*Diskriminering skal anses å ha skjedd hvis det foreligger omstendigheter som gir grunn til å tro at diskriminering har skjedd, og den ansvarlige ikke sannsynliggjør at diskriminering likevel ikke har skjedd.*»

I bevisvurderingen gjelder altså det alminnelige beviskravet i sivile saker, også når det gjelder spørsmålet om årsakssammenheng. Nemnda må legge til grunn det faktum som etter en samlet vurdering av bevisene er mest sannsynlig, se for eksempel Høyesteretts dom i HR-2020-2476-A , avsnitt 74 og 75 som gjaldt seksuell trakassering. Dersom det etter en slik bevisvurdering unntaksvis er absolutt bevistvil, fremgår det av bevisbyrderegelen i likestillings- og diskrimineringsloven § 37 at tvilen skal gå ut over den påstått ansvarlige.

I formuleringen «*grunn til å tro*» ligger at klageren må vise til konkrete holdepunkter eller indikasjoner for at diskriminering har skjedd, utover en ren påstand. Gjør klageren det, må innklagede «*sannsynliggjøre*» at det likevel ikke har funnet sted diskriminering.

Videre har Høyesterett i Rt. 2014 side 402 avsnitt 55 uttalt seg nærmere om årsakskravet i diskrimineringssaker. Det fremgår der at den ansvarlige må ha lagt avgjørende vekt på diskrimineringsgrunnlaget, her etnisitet, i strid med loven. Dersom det etter bevisvurderingen er mest sannsynlig at kontrollhyppigheten ville være den samme også dersom diskrimineringsgrunnlaget tenkes borte, foreligger ikke relevant årsakssammenheng.

Direkte diskriminering ved hyppige politikontroller:

Det fremgår av klagen at A er stoppet i politikontroll ti ganger i tidsrommet 2015 – sommeren 2020. Det er bare et fåtall kontroller som er loggført, men Trøndelag politidistrikt bestrider ikke at de påståtte kontrollene har funnet sted. Nemnda legger dette til grunn for den videre vurderingen av saken.

Det er heller ikke tvilsomt at A ved å bli såpass hyppig stoppet i kontroll blir «*behandlet dårligere*» i lovens forstand. Det avgjørende spørsmålet i saken er om dette skyldes hans etnisitet/hudfarge; altså om det er årsakssammenheng mellom hyppige kontroller og hans mørke hudfarge.

Etter nemndas mening er A utvilsomt stoppet i politikontroll langt oftere enn det som er tilfelle for befolkningen for øvrig. Bare tre av kontrollene er dokumentert i politiets logg. I ett av tilfellene er det loggført at A ble stoppet som følge av registreringen i etterretningsregistret, og i to andre tilfeller er hans kjøreadferd oppgitt som grunnen til at han ble stoppet. For disse tilfellene lar det seg følgelig etterprøve hvorfor A ble kontrollert. Slik nemnda oppfatter politiet er det mer uklart hva som var bakgrunnen for kontrollene som fant sted forut for 2017.

I sitt tilsvarende svar til klage mot politidistriktet av 25. juni 2020, har Trøndelag politidistrikt blant annet uttalt følgende: *«Det synes som at du er kontrollert mange ganger i forhold til andre, noe som vanskelig kan forklares på annen måte enn at din etnisitet er bakgrunn. Dette er ikke bra.»* På bakgrunn av Trøndelag politidistrikt sin uttalelse her, legger nemnda til grunn at politiet har erkjent forskjellsbehandling på grunn av etnisitet. Sammenholdt med at ingen av de mange stoppene har avdekket forhold politiet har funnet grunnlag for å følge opp, mener nemnda at det er overveiende sannsynlig at A er forskjellsbehandlet på grunn av etnisitet. Nemnda har ikke funnet grunn til å gå nærmere inn i alle de beskrevne situasjonene, men nøyer seg med å konstatere at etnisitet har vært den utslagsgivende grunnen i flere tilfeller.

Ikke all forskjellsbehandling er forbudt. Forskjellsbehandling som har et saklig formål, er nødvendig for å oppnå formålet og ellers ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den som er forskjellsbehandlet, rammes ikke av forbudet, jf. § 9. Nemnda kan ikke se at Trøndelag politidistrikt har påberopt unntaksregelen. Uansett ville en eventuell anførsel om dette ikke ført frem. Når forskjellsbehandlingen har sin bakgrunn i etnisitet ved flere av kontrollene, vil den hverken ha et saklig formål, eller være forholdsmessig overfor A. Unntaksbestemmelsen vil derfor ikke være anvendelig i denne saken.

Nemnda finner etter dette at Trøndelag politidistrikt bryter forbudet mot diskriminering på grunn av etnisitet, ved de hyppige kontrollene A utsettes for.

Indirekte diskriminering ved at politiet bare unntaksvis loggfører kontrollene:

Spørsmålet for nemnda er om politiets manglende protokollføring av politikontroller, er en nøytral praksis som stiller A dårligere enn andre på grunn av hans etnisitet.

A anfører at politiet bevisst unnlater å loggføre kontrollene de gjennomfører, fordi det på den måten blir vanskeligere for den kontrollerte i ettertid å stille spørsmål ved dem. I sitt brev av 19. februar 2021 skriver klager blant annet: *«Politiet har videre unntatt å registrere kontrollene, noe som vanskeliggjør opplysning av saken og forfølgelse av evt. krav. Manglende notoritet er i strid med politiets plikter.»*

Politiet viser til at vegtrafikkloven § 10 gir vid hjemmel for å gjennomføre kontroller, og at det ikke er nødvendig med konkret mistanke mot den kontrollerte. Det er videre ikke noe fast krav om at alle kontroller skal loggføres; følgelig har politiet heller ikke praksis for å gjøre det.

Nemndas vurdering er at politiets manglende praksis for å loggføre alle politikontroller er en nøytral praksis på den måten at den rammer alle bilførere uavhengig av etnisitet. Dersom personer av annen etnisitet blir stoppet oftere i politikontroll enn personer med etnisk norsk utseende, vil denne praksisen medføre indirekte forskjellsbehandling.

Som gjennomgått over, har nemnda konkludert med at politiet ved flere anledninger har stoppet A i kontroll på grunn av hans etnisitet. Politiets manglende protokollføring av kontrollene stiller dermed A dårligere enn andre på grunn av hans etnisitet, fordi den manglende protokolleringen gjør det vanskeligere for ham å påvise om politikontrollene er diskriminerende.

Spørsmålet blir så om den indirekte forskjellsbehandlingen er lovlig etter unntaksbestemmelsen i likestillings- og diskrimineringsloven § 9. Vilkaårene for lovlig forskjellsbehandling er kumulative og innebærer at forskjellsbehandlingen både må ha et saklig formål, den må være nødvendig for å oppnå formålet, og den må ikke være uforholdsmessig inngripende overfor den som forskjellsbehandles.

Nemnda finner ikke grunn til å vurdere om forskjellsbehandlingen var saklig og nødvendig, ettersom forskjellsbehandlingen av A uansett vurderes som uforholdsmessig inngripende overfor ham. Nemnda har over konkludert med at A ved flere anledninger har blitt stoppet av politiet på grunn av sin etnisitet. Dette medfører en klar belastning for ham. Etter nemndas mening ville rutinemessig protokollføring av politikontroller bidratt til å klargjøre grunnlaget for gjennomføringen av den enkelte politikontroll, inkludert om etniske minoriteter er utsatt for kontroll oftere enn befolkningen ellers - og hva som i så fall er grunnlaget for dette. Etter nemndas vurdering er det sannsynlig at en slik dokumentasjon vil forebygge diskriminering ved politiets kontroller. En nærliggende konsekvens av protokollering vil også være at politiet får bedret tillit hos publikum.

Det fremstår heller ikke uforholdsmessig byrdefullt for politiet å gjennomføre rutinemessig protokollføring ved gjennomført politikontroll av bilførere. Politiet har ikke selv pekt på at dette vil være uforholdsmessig byrdefullt og nemnda viser til at politiet i dag i stor grad har med seg teknisk utstyr i bilen som gjør det mulig å loggføre samtidig med/umiddelbart etter kontrollen. Ulempene og arbeidsbelastningen ved å kreve umiddelbar loggføring er etter nemndas mening derfor ikke så store at de overstiger fordelene.

Vilkårene for lovlig forskjellsbehandling er følgelig ikke oppfylt. Nemnda finner etter dette at Trøndelag politidistrikt bryter forbudet mot indirekte diskriminering som følge av den manglende protokollføringen av politikontroller av bilførere.

Registrering og behandling av tips om narkotikahandel i etterretningsregistret er indirekte diskriminerende:

Etter at A sto frem med navn og bilde i avisen, fikk politiet inn et tips om at han hadde vært involvert i en narkotikahandel. Tipset ble registrert i etterretningsregistret. A anfører at slik registrering bare på bakgrunn av det politiet kaller et troverdig tips, er i strid med forbudet mot diskriminering. Dernest mener A at det også er diskriminerende at politiet slettet tipset, selv om han uttrykkelig ba om at det skulle fremgå av etterretningsregistret inntil hans klage til Politidirektoratet var ferdigbehandlet. A mener det ikke er tvil om at hans etnisitet har vært helt sentral for registrering og påfølgende behandling.

Nemnda legger til grunn for vurderingen at registrering av tips er en nødvendig forutsetning for å etterforske en sak. Dette er en alminnelig praksis som etter nemndas mening ikke rammer A hardere enn en hvilken som helst annen person som nevnes i tips til politiet.

Nemnda kan heller ikke se at det er vist til konkrete forhold som gjør at minoriteter stilles dårligere, hverken ved registrering eller sletting av registrert informasjon, på grunn av etnisitet. Konklusjonen til nemnda er derfor at registrering og behandling av tipset i etterretningsregistret ikke utgjør indirekte diskriminering på grunn av etnisitet.

Trøndelag politidistrikt trakasserer A:

Trakassering på grunn av etnisitet er forbudt, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 13. Med trakassering menes handlinger, unnlatelser eller ytringer som har som formål eller virkning å være krenkende, skremmende, fiendtlige, nedverdiggende eller ydmykende.

As påstand er at Trøndelag politidistrikt trakasserer ham. Anførselen knyttes ikke til navngitte personer. Tidligere Likestillings- og diskrimineringsnemnda (LDN) har i avgjørelse nr. 10/2014 slått fast at arbeidsgiver ikke kan være objektivt ansvarlig for trakassering. Trakasseringen må være begått av noen som kan identifiseres med arbeidsgiver, eller at arbeidsgiver på noen måte kan bebreides for trakasseringen. Nemnda tar utgangspunkt i at Trøndelag politidistrikt etter forholdene *kan* bli holdt ansvarlig for eventuell trakassering som utføres av polititjenestepersoner ansatt i politidistriktet.

Påstanden om trakassering knytter seg i stor grad til de samme hendelsene som

anføres i forhold til påstanden om diskriminering. I tillegg vises til at polititjenestepersonene som utfører kontrollene nekter å identifisere seg tilstrekkelig og opplyse om tjenestenummer, uten hjemmel nekter A å filme situasjonene og ta bilde av tjenestebevis, og at kontrollene skjer i andres påsyn og gjerne i eget nabolag.

Av lovforarbeidene, Prop. 81L (2016-2017) side 177 følger at det kreves en viss alvorlighetsgrad for at en handling eller ytring skal karakteriseres som trakassering; det er ikke tilstrekkelig at adferden er plagsom eller irriterende. Selv om en enkeltstående hendelse av en mer kvalifisert alvorlighetsgrad kan rammes, siktes oftest til gjentakende, vedvarende eller grove handlinger eller ytringer som virker krenkende, skremmende, fiendtlige eller nedverdiggende. Ved vurderingen skal det tas utgangspunkt i den fornærmedes subjektive opplevelse, supplert med en mer objektiv vurdering av adferdens alvorlighetsgrad. Relevante momenter er ellers om fornærmede har gitt uttrykk for at adferden er uønsket, eller om den som stilles til ansvar for trakasseringen selv innså eller burde innsett at handlingen virket krenkende. Også relasjonen og maktforholdet mellom partene må inngå i vurderingen.

Handlingen, unnlatsen eller ytringen må videre være knyttet til et vernet diskrimineringsgrunnlag, jf. uttrykksmåten «*på grunn av*» for eksempel etnisitet. Det må altså være årsakssammenheng mellom den aktuelle atferden eller ytringen og det at en person for eksempel har en bestemt etnisk bakgrunn. Et vurderingstema er om atferden synes å være bygget på negative stereotyper, fordommer eller forakt mot forhold som for eksempel etnisitet.

Nemnda anser for det første at flere av forholdene som påberopes ikke naturlig faller innunder det man normalt omtaler som trakasserende adferd, eller for øvrig når opp til terskelen når det gjelder alvorlighetsgrad. Uansett er det ikke sannsynliggjort at behandlingen av A kan knyttes til diskrimineringsgrunnlaget etnisitet. Når en bilfører først blir stoppet i kontroll, er det påregnelig at dette skjer i andres påsyn og at han for eksempel må blåse i promilleapparat. Dette gjelder uavhengig av hvilken etnisitet den som stoppes har.

Når det gjelder anførselen om at polititjenestepersonene ikke identifiserer seg med fullt navn og tjenestenummer, har politiet uttalt at dette ikke er godt nok og beklaget dette. Nemnda finner imidlertid ikke holdepunkter for at tjenestepersonene har unnlatt å vise frem tjenestebevis *fordi* A er mørkhudet, og anser derfor at nødvendig årsakssammenheng mellom handlingen og etnisitet ikke foreligger.

Selv om en enkelt tjenestemann ved noen anledninger skulle ha opptrådt kritikkverdig, er det etter nemndas mening ikke grunnlag for å si at handlingen er tilstrekkelig alvorlig til at den karakteriseres som trakassering.

Trøndelag politidistrikt bryter plikten til å forebygge og søke å hindre trakassering:

Det følger av likestillings- og diskrimineringsloven § 13 sjette ledd at arbeidsgivere innenfor sitt ansvarsområde skal forebygge og søke å hindre trakassering.

Selv om nemnda har konkludert med at politidistriktet ikke trakasserer A, er det likevel et selvstendig spørsmål om politiet har oppfylt plikten til å forebygge og søke å hindre trakassering.

Politiet lister i sitt svar til Diskrimineringsnemnda opp en rekke tiltak i arbeidet med å forebygge trakassering; for eksempel nevnes dialogmøter med etniske minoriteter, møter med Forandringsfabrikken og Mangfoldsrådet, samt innhenting av kompetanse fra andre politidistrikt og aktiv rekruttering av tjenestepersoner med annen etnisk bakgrunn til arbeid i politiet.

Bestemmelsenes formulering «søke å hindre» tilsier at det er tilstrekkelig at den ansvarlige har forsøkt å hindre trakasseringen. Det er ikke krav om at vedkommende faktisk har lykket. Denne forståelsen følger også av lovforarbeidene i Prop. 81L (2016-2017) side 321. I tillegg til de generelle tiltakene som politiet har redegjort for i sitt svar til Diskrimineringsnemnda, er det opplyst at polititjenestepersonene ved søk på A eller hans bil, fra og med våren 2020, får opp en melding om at han er kontrollert en rekke ganger uten at det har funnet sted noe kriminelt. Han eller bilen skal derfor ikke kontrolleres med mindre det er konkrete forhold ved situasjonen som tilsier dette.

Nemnda finner etter dette ikke grunnlag for å kritisere politiet for manglende forebygging, og kan heller ikke se at politiet har unnlatt å søke å hindre trakassering. Det er nemndas vurdering at politiet har gjort det en med rimelighet kan kreve for å anse lovens krav som dekket. Loggføring av gjennomførte kontroller ville etter nemndas mening ytterligere bidratt til å dokumentere hendelsesforløpet, men nemnda finner ikke at politiets unnlattelse av å loggføre innebærer brudd på plikten til å søke å hindre trakassering.

Vedtak og uttalelse er enstemmig.

Sak 20/175

Diskrimineringsnemnda har fattet følgende vedtak:

Trøndelag politidistrikt diskriminerer A på grunn av etnisitet.

Diskrimineringsnemnda har gitt følgende uttalelse:

- 1) Trøndelag politidistrikt diskriminerer ikke A på grunn av etnisitet, ved behandling av opplysninger i etterretningsregistret.
- 2) Trøndelag politidistrikt trakasserer ikke A på grunn av etnisitet.
- 3) Trøndelag politidistrikt bryter ikke plikten til å forebygge og søke å hindre trakassering.

Ivar Danielsen
nemndleder

Ingvild Mestad

Jens Kristian Johansen

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.